poſſint ſubſidio refouere· Sic ergo ut dictũ ẽ grecis periclitantibus ɔtigit ⁊ aiaci· virtute dee minerue· q̃ ɔceptam irã atrociſſimam in aiacem ⁊ alios voluit vindicare. ex eo ꝙ caſſandrã a templo ſuo violenter abſtraxit. Quãuis ergo dictuꝫ ſit ꝙ pena ſuos tenerꝫ debꝫ actores nõ ẽ nouũ· ut ob vniꝰ culpam dumtax at mille non culpantes ſepius arceãtꝫ De aliis uero grecis ⁊ grecoꝝ ducibus a troia tunc recedentibꝰ et ad propria feſtinantibus q̃ preſentis cladis periculũ minime ſubierunt qualiter eis ſucceſſerit ſequẽti libro apertius enarratꝫ.

De naufragio nauium grecoꝝ ⁊ nece agamẽnõis.

Eo ãt tempore quidam rex erat in grecia nomine nauLus q̃ regnũ in grecia magne latitudĩs ⁊ lõgitudĩs poſſidebat· cuius regni ſitus ex latere ſepten trionalis plage longe maris pelago iungebatꝫ. dũ ex eodem latere haberet rupes excelſas· quaꝝ radices ã biebat pelagus ĩporrectum· ⁊ multos ex eodẽ latere iuxta ſe haberet ſcopulos montuoſos· Hic rex nau lus tempe troiani belli habebat duos filios quorum primogenitꝰ palamides in ſuo noĩe vocabatꝫ. alius minor eo / vocabatꝫ oetes. Hic palamides multa ſtrẽ nuitate vigebat dũ eẽt uir fortiſſimꝰ ⁊ aioſns ĩ bello ⁊ equeſtris milicie multa fama preclarus Hic ad gre corum excercitum in multaꝝ nauium copia ⁊ ſuoruꝫ multorum militum comitiua apparatu maxĩo poten ter acceſſit· cum nullus rex in grecia maius regnũ ha beret nec tãtis diuitiis opulẽtũ· Hũc palamidẽ greci in imperatorẽ totius excercitus ſtatuerũt Agamẽnõe ab eius cura principatus amoto· Qui palamides

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

demum in ꝯflictu belli mortuus expirauit ut de his
omnibus ⁊ de eo ſatis ē ſupra ſuo loco relatū· Sed
quedam quibus alioꝝ placet interitus ⁊ q̄ ſemp ī eo
rum maliciis gloriāť regi naulo ⁊ eius filio ꝯto de
morte palamidis falſis adinuentionibus ⁊ ſuborna
tis in multa fictione ꝯmentis aliter ſunt teſtati·dix
erunt enī palamidem nō in bello peremptū ſed clam
deſtine ⁊ furtiue per vlixem ⁊ eius ſociū diomedē de
ꝯſilio grecoꝝ fuiſſe nequiter īterfectum·⁊ ut ex eorū
ꝯmentis reſultaret firma credulitas de eius īterfectō
ne ꝯmētati ſunt ficticiā formam ⁊ modum aſtruētes
in dictis eoꝝ vlixē diomedem agamēnonē ⁊ menela
um duas falſas litteras ꝯfinxiſſe· in quibus ꝯtineba
tur palamidē cū troianis proditionē grecorum exer
citus tractauiſſe pacta ſibi a grecis quadā auri max
ima q̄titate· ⁊ has litteras fecerunt ad latus cuiuſdā
interfecti hominis collocari· Cū aūt finxiſſet eos ſci
re promiſſam pecunie q̄titatem procurauit vlixes cū
quodam ſecretario palamidis pecunia ſibi data vt
illam pecuniam quā troiani ꝓmiſerāt palamidi ꝓ
proditione excercitus ſe daturos ſub capicio lecti pa
lamidis ſe abſcondere ꝓcuraret quā cū vlixes aſſig
naſſet eidē idē ſecretarius palamidis ſub capicio lecti
ipius laterer abſcōdit· Quid cū idē ſecretarius ſe ad
vlixem poſtmodū ꝯtuliſſet ⁊ relatuꝫ ſibi extitit in ſe
creto qualiter perfecerat mādatū vlixis Vlixes ī eo
dē loco clādeſtine eū fecit occidi Quibus lrīs poſtea
per grecos īuentis ⁊ lectis grecos ꝯtra palamideꝫ ſuſ
pitionis animuꝫ ꝯcepiſſe dixerūt. Et cū greci ad ten
toriū palāidis ſe pꝰmoď ꝯtuliſſēt pq̄ſituri ſi ſic ď auro

rei ueritas ſe haberet perquiſito eius lecti capitio īue
nerūt auꝝ ipm in ipo ⁊ in eo pondere quo ꝑdicte lit
tere ↄtinebant. quare cum greci fidem adhibuiſſent
his que ↄtinebant in litteris poſtea firmiorē in pala
midem irruere uoluerūt tanq̄ ꝓditoīs actorē. Sed
palamides ↄtra predicta aīoſe reſiſtens obtulit ſe ex
inde defendere per duellum equeſtre qualiter ipi9 ſce
leris erat inſcius ⁊ ſeparati innocentiam ſuā bello ip
ſo purgare ⁊ cū null9 grecoꝝ fuiſſꝫ q̇ tūc ↄtra eū pug
nādi cā congredi voluiſſet videntibus predictis ei9
emulis ꝙ per eā viā ipm nullaten9 uincere potuerunt
Vlixes in ſuis ſermonibus ſedauit populuꝫ ⁊ iurauit
in tm̄ ꝙ de his que ↄtra palamidē ſuggeſta fuerunt.
falſa crudelitate depulſa eius videret adiutor pala
mides fuit per eū adhuc iperio excercitus reformat9
Addiderunt etiā ꝑdicti ↄmentatores adinuentiōib9
ſuis ꝙ nō p9 multos dies vlixes ⁊ diomedes ſecreto
ſunt palamidem allocuti aſſerentes ſibi ꝙ ipi certifi
cati ſunt ꝙ in quodam veteri puteo erat quidā max
imus theſaurus abſconſus. qui indubitanter ab eis
poterat obtineri De quo eum cum eis vellent eē par
ticipem. ſequenti die diſpoſuerunt ad predictum pu
teum ſe conferre ⁊ ſi placeret ei tunc ire cum eis ad ꝑ
dictum theſaurum habendum gratum ⁊ acceptuꝫ ha
bebant. Palamides uero eorum fraudum ignarus ex
ſola fide deceptus veniente nocte ad predictum cuꝫ
eis ſe contulit puteum vbi collatione facta inter eos
quis eorum primo deſcenderet. Palamides in euꝫ ſe
obtulit deſcenſurum. qui diſcalciatis pedibus ⁊ ſup
fluis veſtibus reiectis a ſe in puteum ipſum animoſ9

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

deſcendit. Que ut preſenſerunt ad ima putei perueniſ
ſe ſtatim eū lapidibus obruunt ⁊ interfecerunt eūdez
⁊ ipm mortuum in puteo dimiſerunt ad eoꝝ tento
ria ſub eiuſdem noctis ſilentio properantes Et talis
fuit falſi ꝯmēti globus qui de morte palamidis nau
li regis aīm patris ſui ⁊ ꝯtis fris ſui ad credendum
inuoluit. Propter quod rex naulus ⁊ eiꝰ filius ꝯtꝰ
diligentiſſime ſunt ſcrutati qualiter ad vindictaz ne
cis filii ⁊ fris eoꝝ potenter inſurgerent ꝯtra grecos.
qui in ipſo excercitu fuerunt. Audiuerunt enim ꝓ
certo ꝙ greci ipſi hiemali tpe ſe poſuerunt in mari cā
ad eoꝝ propria redeundi q̄ neceſſe habebant per cō
finia regni ſui tranſire. Mandauerunt ergo eoꝝ hōi
nibus ut qualibet nocte in cacumīe montium exeſten
tium iuxta pelagus ignem accenderēt. ut decepti greci
per noctis tenebras trāſeuntes putantes ſe eē ſecꝰ ter
ram in qua ſecure ſe recipere potuiſſent ibi diuerterēt᷑
incauti ⁊ velis expanſis in montes ipos ⁊ ſcopulos
cum nauibus eoꝝ irruerent ubi naues ipē ſubirēt diſ
ſolute per naufragium ⁊ irrecuperabiliter deperirent
Quod et factum eſt. Nam in ipſis rupibus ⁊ ſcopu
lis pluſq̄ ducente grecorum naues cum nauigantibꝰ
in eis naufragio ſunt ſubmerſe. cetere vero naues q̄
bas precedentes proxime ſequebantur. cum ad locū
ipſum ſub eiuſdē noctis tenebris peruenerunt. audi
to fragore nauium. que inter ſcopulos frangebant᷑
⁊ ex eorum letali clamore qui moriebantur in mari /
locum ipſum exicialem vitantes ab eo fugiunt. ⁊ ſe ī
mittunt in pelagus ſpacioſum. cum quibus agamen
non / menelaus / et diomedes / et quidam

alii de quibus infra dicet' predictum naufragiuz vi
tauerunt. Predictus ãt oetus siue peleus cum eēt bi
nomius predicti regis nauli filius agamēnonis ⁊ di
omedis curiose mortem affectans · uel ipoꝝ grauia
detrimenta suo exquirit in aīo qualiter obeē ipsis ua
leat si ɔtingat eos salue ad ꝓpria remeare. propter
quod p ſpāles litteras suas ⁊ nūciū sapiētē clitemeſ
tre regine agamennoīs uxori ꝓ uero ⁊ certo firma
uit ꝙ agamēnon maritus eiꝰ vnā de filiabus regis p̄
ami duxerat in uxorem. Quā diligēs vebementer ſu
um secū deducit in regnum ut regni sui eā sibi ɔstitu
at in reginam ⁊ clitemeſtram eius uxorez uerā regno
priuet ⁊ infallibiliter morti tradat. Unde cum sibi
expediat ante tempꝰ occurrere monet eaz ut sibi cau
te prouideat ne suam incidat ī ruinā. Credidit ergo
clitemeſtra verbis oeti ⁊ ei humiles grates reddens.
tacito suo ɔseruauit in aīo qualiter se a sibi dictis in
sidiis uiri sui salubriter tueret'. Factumq꜓ ē ꝙ agamē
non a periculis maris saluus euasit ⁊ pueniēs ī rgnū
suū. Clitemeſtra eius uxor que iā sibi parauerat sue
necis insidias eum ficticie leto vultu recepit. Hec āt
clitemeſtra in predicti sui mariti absentia matrimonii
fedus irrumpens peccauit in legem. Nam eiꝰ pudore
poſtpoſito matrimonalez thoꝝ cū quodā egiſto no
mine violauit. in cuius amorē clitemeſtra in tātuz ex
arserat. ꝙ ex ea quandā susceperat filiam. que erigo
na vocabatur. cui dare pro certo promiserat regnū
suum. Licet egiſtus regie non eſſet originis nec du
cis nec comitis nobilitate decorus. Sed hoc eſt
certum inter femineas voluptates · ꝙ cum in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſui corporis deliramenta labunt᷑ nunꝗ appetunt cũ
aliquo ꝯmiſceri qui marito ſuo ſit melior nec equal'
Sẽp enĩ ad viliora declinãt ⁊ cũ ipe honoris earum
ꝓdige facte ſint in perſonis ſuis non horrẽt ꝯmitter̃
vilitates. Sed non niſi cũ vilibus eas ꝯmittunt. Q̃
uis ẽt cuꝫ melioribus uiris ſuis ẽt ⁊ ſeipis aut mundi
maioribus ꝯmitterẽt ſcelus maximũ eẽ putarẽt. no
bilitas enim ⁊ diuitie ꝯmittentes eas non excuſarẽt.
a crimĩe. ꝙ adulterii nõ fedarent᷑ ĩfamia ⁊ ꝙ inocen
tem maritũ turpius nõ afficiat nota riualis In tan
tũ igit᷑ clitemeſtra cuꝫ egiſto ſuo dilecto tractauit ꝙ
prima nocte qua uenerat agamẽnon dũ ſuo ſopora
tus dormiret in lecto egiſtus in eũ irruẽs. ipm iugu
lo ĩteremit. Quo mortuo ⁊ ei⁹ corpore tradito ſepul
ture. Nõ p⁹ multos dies clitemeſtra egiſtuꝫ duxit in
viꝝ ⁊ illũ ſui regni regẽ ꝯſtituit metenaꝝ. Agamẽnõi
uero ſupererat quidã filius ex eadeꝫ clitemeſtra ſibi
ſuſceptus horeſtes nomine. qui nondum annos ad
huc attigerat pubertatis. Hũc rex taltibi⁹ ꝯſanguine
us eius timens ne egiſtus ipſum furtiue perimeret clã
ipſum eripuit ⁊ ad idumeneũ regem crete conſangui
neum eius ſimiliter tranſmiſit eundem. licet horreſti re
mota proximitate coniunctus. Hunc tamen idume
neus rex ⁊ eius uxor regina taraſis gratanti aĩo ſuſ
ceperunt quem non minori affectione carius obſerua
bant q̃ quãdam eorum filiam nomĩe climerã futurã
heredẽ ipoꝝ ĩ regno que nõdũ effecta thori matura
annos pueriles agebat. Ille idem oetus mauli regis
filius ad egeam diomedis uxorem ſe contulit ⁊ eo
dem modo quo induxit aĩm clitemeſtre ad credẽduꝫ

viro ſuo ducente ſecū vnā ex filiabus priami eodem
modo induxit egeā· Hec egea fuit filia polinicis re
gis argiuoꝝ. qui mortuo ſibi ſuperfuit egea p̄dicta ⁊
quidam filius uocatus aſſandrus quare poſt mortē
patris polinicis egea ⁊ aſſandrus diuiſerunt inter ſe
inuicem egeū regnum argiuoꝝ· cuius regni vna medi
etas peruenit egee ⁊ alia medietas aſſandro fratri ſu
o· Egea uero cum medietate ſui regni predicti duxit i
viꝝ diomedem eundem· Veꝝ dum frater ſuus aſſan
drus in grecoꝝ excercitum ſe ↄferret ↄtra troianos
cū predicto diomede ſororio ſuo anteq̄ꝫ applicarent
ad grecoꝝ excercitum apud boeciā peruenerunt ibi r̄
creandi cauſa per dies aliquos manere diſponentes
Sꝫ rex thelephus illius prouincie dn̄s egre ferēs mo
ram illorum in multitudine ſuoꝝ militum armatorū
irruit in eoſdem· Cuius rei cauſa cum haberent ſe ne
ceſſe defendere. Aſſandrus multos ex militibus regis
thelephi interfecit· Que rex thelephus tolerare nō ua
lens tot ſuoꝝ excidium accepta quadā lancea ī qua
erat ferrum ualde ſecabile aſſandruꝫ letaliter vulnera
uit ⁊ mortuum ab equo deiecit· Diomedes uero agni
ta morte aſſandri cognati ſui furibundus ſe ingerit ī
ter homines regis thelephi ⁊ multos īterfecit ex eis
⁊ demum corpus aſſandri a pedibus equorum vio
lenter abſtraxit ⁊ in multis lacrimis inter ſuos illud
adduxit. ⁊ hec fuit rei ueritas de morte aſſandri fris
egee Sed non ſic fuit egee ſuaſum immo pro certo ſi
bi aſſertum extitit ꝙ aſſandrus interfectus extiterat
ſtudio diomedis vt eo mortuo medietas regni cede
ret egee eius uxori per quā ip̄e fieret integer dominꝰ

Egea uero cũ non minus ſe diligeret aſſandruȝ frẽȝ
ſuum que maluiſſet ſua regni medietate carere q̃ȝ ſuo
fratre priuari egrũ ↄ cepit aĩm ↄtra diomedẽ maritũ
ſuũ· ꝓpter qđ tã ob predictã cauſaȝ q̃ȝ oetis uerba
filii regis nauli procurauit cum argiuis hõibus ſuis
ꝙ nullo mõ reciperent diomedem cui egea ex tunc in
dixit exiliũ recuſans ip̃m amplius in ſuo regno mãe
re. Quare dictus diomedes coactus ẽ exulare q̃ quo
declinat ignorat· Demuȝ fortuna dictante ſalaminã
acceſſit· ubi tũc rex teucer frater quõdam thelamõii
illius ꝓuincie dominus reſidebat. Sȝ audito iã du
dũ ꝙ in thelamonii frĩs ſui mortem diomedes ↄſpi
rauerat cum ulixe ip̃m capi mandauit Sȝ diomedes
tunc furtiua fuga lapſus euaſit a manibus regis teu
cri· Rex ãt demofon ⁊ rex attamas peruenĩẽtes ĩ eoꝝ
regna ſilĩ mõ a regnis eoꝝ ſunt exulare coacti· Qui
carthaciũ uenuint· ubi dux neſtor hilariter recepit e
oſdem. Hi duo reges propoſuerũt ibi in coruȝ regna
ſe armata manu ↄferre ⁊ eoꝝ regnicolas in potenti
brachio debellare ⁊ oẽs interficere fortuna fauente.
illos ſpecialiter crudeliſſime morti dare. qui factiõis
ip̃ius fuerunt actores· Meꝝ neſtor eoꝝ ↄſilia nõ cõ
mendat immo perſuadet illis ut nuncios eoꝝ ad eo
rum regna trãſmittant in blandiciis ⁊ multaꝝ ꝓmiſ
ſionibus libertatũ. Unde factum ẽ ꝙ nõ pꝰ multos
dies eoꝝ regnicole recõſiliationis aĩm aſſumentes p̃
dictos eoꝝ reges in eorũ regna gratis aĩmis recepeꝛt
Eneas uero q̃ remanſerat apud troiã ut refici faceꝛ
naues ſuas· dũ fuit ibidem multos ↄgreſſꝰ paſſus ẽ
bellicoſos ab adiacentium locorũ incolis q̃ troiãoꝝ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

reliquias prede exponere nitebant᷑. Consuluit ergo e
is eneas ꝙ cum ipe ad eoꝝ defensionem diutius cum
eis eē nō poſſit ut mittant pro diomede uiro tā ſtren
nuo q̄ cū exiliū pateret᷑ adhuc ex eo ꝙ recipi non po
tuit inter ſuos ad regimē ⁊ ſubſidiū eoꝝ libenter acce
deret. Miſerunt itaqꝫ troiani pro diomede qui auxi
lio undecunqꝫ quo potuit ꝯquiſito cum multa celeri
tate ſe ꝯtulit apud troiam. Qui cuꝫ inueniſſet troia
nos quaſi obſeſſos. ⁊ adhuc eneā ibidē. qui inter ſe
gauiſi ſunt ualde ābo ad bellum ſe parant ⁊ ordina
tis troianis aptis ad bellum armata manu ad preli
um egrediunt᷑ cuꝫ eiſdē. diebus igit᷑ ſeptē ꝯtinuis ē
pugnatum inter quos diomedes multa ꝯmiſit ⁊ ſue
ſtrennuitate perſone multos interfecit ex aduerſariis
troianorum multos cepit ex eis ⁊ quoſcunqꝫ per eū
capi ꝯtigerit faciebat ſtatī furca ſuſpendi tāqꝫ furꝭ
peſſimos ⁊ predones. Octauo uero die in multa bel
landi aſtucia ſic viriliter irruit ꝯtra eos ꝙ ipos vn
dıqꝫ circūcinxit ſic ꝙ manus eius effugere nō valerēt
quos oēs furca ſuſpendi mandauit. ⁊ eos more fuꝝ
patibulis diuerſis affixit. Reliq̄ āt vicini de adiacē
tiis villis ⁊ caſtris audito de inſultantibꝰ in troiā ꝯ
ſic amara morte ꝯſumptis perterriti nimiū ceſſauerūt
omnino uexare troianos. Vnde quies ē maxima pa
rata troianis ſi quies in eoꝝ tribulatiōibus dici po
teſt. Eneas uero interī ſuis refectis nauibus cum mul
tis de reliquiis troianoꝝ ⁊ patre eius anchiſe naues
ipas aſcendit profecturꝰ in exilium ſibi a grecis indic
tum propter quod cum nauibus ipſis alto pelago ſe
ꝯmittit. ⁊ cū prorſus ignoraret quo ſibi ſedem fata

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſtatuerunt vbi ſuos poſſit locare penates multis maris exagitatus periculis multis locis adheſit· Sz voluntate deorũ cum ſuis nauibus pontum intrat ⁊ tã diu per peregrina maria nauigat ꝙ peruenit italiam ⁊ ĩ tuſciam ſe recepit. De proceſſionibus aũt enee pticularibus qualiter ſibi ſucceſſerit poſt receſſum eius a troia ⁊ qualiter ſibi ɔtigit poſtq̄ȝ peregrinari deſiit ex quo venit in tuſciam preſens hiſtoria nõ deſcribit. ſed qui eoꝝ volunt habere notitiã legant virgilium in eneidos · Egea uero uxor diomedis poſtq̄ȝ ad eius peruenit notitiam diomedem receptuȝ a troianis ⁊ hoſtes ſuos ſic violenter debellaſſe timuit ne diomedes forte viribus ɔq̄ſitis in eam irrueret ⁊ ſuos ⁊ eam offenderet tanq̄ȝ leſus ab ea. Unde habito ɔſilio cum argiuis ſtatuit pro diomede mitterẽ· ut ad regnum ſuum ſecure debeat remeare. Qui habito nuncio ſue vxoris gauiſus ẽ valde ⁊ feſtinus ad ꝓpria remeauit· vbi ab egea uxore ſua ⁊ omnibus argiuis ſinceris animis ⁊ cum maximo gaudio fuit receptus Ceteri vero grecoꝝ qui reges eoꝝ redeuntes a troia recipere recuſauerant penitentia ducti humiliter querẽt eos ⁊ ipos regnoꝝ ſuorũ reſtituunt dignitati · Qui poſtq̄ȝ ad regna peruenerunt eoruȝ vrbes ⁊ loca collapſa in eorum abſentia ſollicita mente reformant ⁊ in meliorem ſtatum reſtaurare procurant.

¶ De horeſte vindicãte mortem patris in morte matris ⁊ recuperatione regni ſui.

HOreſtes igit' agamẽnõis filius quẽ rex idumeneus ſuſceperat nutriẽdũ ob timorem egiſti iam adoleuerat ⁊ .xxiiii. annorum iam erat maior